

ὄλοι οἱ κατοικοῦντες καὶ παροικοῦντες εἰς αὐτὴν ἄνδρες, γυναῖκες, παιδιά καὶ γέροντες ἐξῆλθον εἰς προὔπαντησιν μὲ μίαν γοερὰν κατήφειαν, μὲ θρήνους καὶ μὲ δάκρυα. Προηγίτο εἰς τὴν ἐκφορὰν τὸ ἱερατεῖον, ἐνδεδυμένον τὴν ἱερατικὴν στολὴν. Δὲν ἤκουετο δὲ εἰς τὴν πολυἀριθμὸν ἐκείνην ὀμήγυριν, εἰμὴ ἡ λυπηρὰ ψαλμωδία καὶ ὁ γοερὸς τόνος τῶν ἱερέων διακοπτόμενος ἐν τῷ μεταξύ ἀπὸ τῶν στεναγμοῦς τοῦ λαοῦ, καὶ τοὺς συγκεχυμένους καὶ διακεκομμένους θρήνους τῶν συνακολουθούντων γυναικῶν καὶ παιδίων. Μὲ τοιαύτην παράταξιν ὠδήγησαν τὸν νεκρὸν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἀφοῦ τοῦ ἐγένειεν ἡ συνήθης ἐκκλησιαστικὴ τελετὴ, ὁ κύριος Γ. Αἰνιὰν ἐξεφώνησεν ἐπιτάφιον λόγον, καὶ ἔπειτα μετέφερον τὸ σῶμα εἰς τὸν ἐτοιμασθέντα τάφον, καὶ τὸ κατέβησαν μὲ τὸν συνήθη πυροβολισμόν.»

Διαθήκη τοῦ Καραϊσκάκη.

Ἡ διαθήκη τοῦ Καραϊσκάκη, περισθεῖσα καὶ ἀνήκουσα νῦν εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῆς Βουλῆς, διαλαμβάνει τὰ ἐπόμενα·

«Σαραντατέσσαρες χιλιάδες γρόσια εἰς τὸ κεμερί τοῦ Μῆτρου Ἀγραφιῶτη. Ἀπὸ αὐτὰ αἱ τριάντα χιλιάδες νὰ δοθεῖν εἰς τὰς τσούπαις μου· νὰ τὰς περιλάβουν οἱ δύο Μῆτριδες, τοῦ Σκυλοδήμου καὶ Ἀγραφιῶτης. Δύο χιλιάδες νὰ πάρῃ ὁ ἕνας Μῆτρος καὶ δύο ὁ ἄλλος, ὅπου μὲ ἐδούλευαν. Χίλια νὰ πάρουν ἐκεῖνοι ὅπου θὰ μὲ θάψουν. Δύο χιλιάδες ἔχει ὁ γραμματικός, τέσσαρες χιλιάδες γρόσια τῆς Μαργιώως. Τὰ ἄλλα νὰ μοιρασθεῖν διὰ τὴν ψυχὴν μου. Αὐτὰ ὅπου ἔχω εἰς τὴν σακκούλαν μου νὰ τὰ λάβουν οἱ γραμματικοὶ καὶ τσαουσάδες μου.

ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗΣ.

«Τὸ τουφεκί καὶ ἄτιά μου νὰ πάνε τῶν παιδιῶν μου, καὶ ὠρα μου. Ἐξ χιλιάδες γρόσια μου θέλει ὁ Νοταρᾶς Ἰωάννης· δεκαπέντε χιλιάδες γρόσια ἔχει ὁ Μῆτρος τοῦ Σκυλοδήμου διὰ τὸν Κασινίκα καὶ λοιπούς, Δαγλῆ καὶ ἄλλους ἀξιωματικούς.»

Χαρακτηρισμὸς τοῦ Καραϊσκάκη.

Ἀφελῶς χαρακτηρίζει τὸν στρατάρχην τῆς Ρούμελης ὁ πρῶτος αὐτοῦ βιογράφος καὶ γραμματεὺς Γεώργιος Γαζῆς Δελτινακιώτης, ὁ δημοσιεύσας σύντομον αὐτοῦ βιογραφίαν τὸ ἀκόλουθον τοῦ θανάτου του ἔτος (1828).

«Προικισμένος ὦν μὲ ὅλα τὰ φυσικὰ καὶ τυχηρὰ προτερήματα, ὅσους ἐγνώριζε φιλοτίμους καὶ φιλοδόξους ἐρέθιζε τὴν φιλοτιμίαν τους τὸσον μὲ τοὺς ἐπαίνους καὶ κατηγορίας, ὥστε πολλοὶ ἠναγάζοντο, ἢ νὰ φανούν ἄξιοι τῶν ἐπαίνων του, ἢ νὰ φύγουν ἀπ' αὐτόν, διὰ νὰ μὴν ἀκούουν τὰς κατηγορίας του· διότι οἱ ἐπαινοὶ του ἀνέβαινον ἕως τρίτου οὐρανοῦ, καὶ αἱ κατηγορίαι του ἕως τὰ καταχθόνια, ἢ, τολμῶ εἰπεῖν, ἔξω

τοῦ παντός. Ἡ εὐφράδειά του καὶ ἡ συναναστροφή του ἦτο ἐν θέατρον· καὶ πολλάκις οἱ στρατιῶται χάσκοντες εἰς τὰς κομψότητας καὶ ἀστειολογίας του ἐλησμονοῦσαν νὰ γευματίσουν. Ἦτον μεγαλόδωρος καὶ εὐεργετικός, μεταδοτικώτατος καὶ χαριστής. Τὸ φλωρὶ τὸ ἐθεωροῦσεν ὡς ὄβολόν εἰς τὰς χρείας του. Εἶχε νοῦν ἐφευρετικὸν καὶ γεννητικόν, καὶ φυσικὴν ῥητορείαν. Πολλάκις ἔπλαττε ψεῦματα τεχνικώτερα τῆς ἀληθείας, καὶ ἐξουδένωνε τὴν ἀλήθειαν, ὡς ἀνυπαρξίαν. Ἐλάττωμα μόνον εἶχε τὴν ὀξύθυμιαν· εἶχεν ὅμως πάντοτε εἰλικρινῆ καρδίαν. Ἡ Τουρκία ὅλη τὸν εἶχεν εἰς μέγαν θαυμασμόν, καὶ ὠνόμαζεν αὐτὸν Ρούμελη καὶ Μῶρα βαλῆσι, ὃ ἔστιν ἡγεμόνα τῆς Ἑλλάδος. Οἱ Ἄλβανοὶ μάλιστα ὀμνύουν εἰς τὸ ὄνομά του. Περιηγούμενος πρὸ 8 μηνῶν τὴν εὐρωπαϊκὴν Τουρκίαν, ἤκουσα πολλάκις εἰς τὴν Ἀλβανίαν, ὅταν πιάνωνται εἰς ἐμφύλιον πόλεμον ἀναμεταξύ των οἱ Ἄλβανοὶ, φοβερίζοντας ὁ ἕνας τὸν ἄλλον νὰ λέγουν· «ντάλε! ντάλε! τιὲ σιότζι νιέρ ντουφεκί Καραϊσκάκιτ!» ἤγουν· στάσου! στάσου! νὰ ἰδῆς μιᾶ φορᾶ τουφεκί τοῦ Καραϊσκάκι!».

Ο ΑΚΡΟΒΟΛΙΣΤΗΣ

ΔΙΗΓΗΜΑ ΕΔΜΟΝΔΟΥ ΑΜΠΟΥ

(Συνέχεια, ἰδ. προηγ. φύλλον)

“Ὅσα τῶρα ἐγὼ σὰς διηγοῦμαι διὰ μιᾶς καὶ ἐν συνεχείᾳ, ἐννοεῖτε καλλίστα ὅτι δὲν μοὶ τὰ ἐδιηγῆθη καὶ εἰς ἐμὲ κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον ὁ ἀτυχῆς μου φίλος. Μία μόνη στιγμὴ ἔχρησθη διὰ νὰ μοὶ ἀνοίξῃ τὴν καρδίαν μου, διὰ νὰ σπάσῃ, ὅπως λέγομεν, ὁ πάγος, ἀλλ' ὁ χεῖμαρρος τῶν ἀναμνήσεων καὶ τῶν ἐκμυστηρευμάτων ἔκαμε πολλοὺς μῆνας νὰ ἐκχυθῇ. Εἴμεθα ἀμφότεροι πολὺ εὐτυχεῖς, ἐκεῖνος μὲν ἀνοίγων πρὸς με τὴν καρδίαν του, ἐγὼ δὲ εὐρίσκων φίλον, ὁ ὅποιος μὲ εἰσήγε τρόπον τινὰ εἰς τὸν οἰκογενειακὸν του κύκλον.

Ἵπάρχουσι καὶ ἐν τῇ φιλίᾳ ἀκόμη μεσότοιχα, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι εὐκόλον νὰ καταπέσσωσι. Παραδείγματός χάριν διατείνονται οἱ ἀνθρώποι ὅτι εἰς τὸ σχολεῖον εἴμεθα πάντες ἴσοι. Ἐ λοιπόν! ὅταν ἐγὼ ἤμην μαθητὴς εἰς τὸ γυμνάσιον τοῦ Σιλεχστάδ, ἤμην συνδεδεμένος ὡς ἀδελφὸς πρὸς τὸν πρωτότοκον υἱὸν τοῦ ἐπάρχου. Ἐμοιράζομεν ἀδελφικῶς τὰ γλυκά μας καὶ τοὺς σβόλους μας, τὰ πάντα ἦσαν μεταξύ μας κοινά. Ὅταν ὅμως τὴν κυριακὴν εἶχομεν ἔξοδον καὶ ἐπορευόμεθα ἐκεῖνος μὲν εἰς τὸ ἐπαρχεῖον, ἐγὼ δὲ εἰς τοῦ θεῖου μου τοῦ ἀρτοποιῶλου Φέλρατ, ἔκαμμεν ὅτι δὲν μὲ ἐγνώριζεν ὁσάκις μὲ συνήντα καθ' ὁδόν. Μοὶ ἔλεγε μακρόθεν καλημέρα! ὡς νὰ ἐντρέπετο διότι μὲ εἶχε συμμαθητὴν. Ἄν τὸν

ἤρῳτα ὁ πατήρ του· «ποῖον εἶναι αὐτὸ τὸ παιδί;» θὰ ἀπήντα ἐρυθριῶν ἴσως· «τίποτε· ἔν παιδί τοῦ γυμνασίου!» Τὰ πάντα λοιπὸν ἦσαν κοινὰ μεταξύ μας πλὴν τῆς καταγωγῆς. Διὰ τί; Διότι ἐκτὸς τοῦ σχολείου ἐνόμιζεν ὅτι ἦτο ἀνώτερός μου. Ὁ ἔπαρχος παρ' ἡμῖν θεωρεῖται ὡς τις σχεδὸν ἐγγενής, ἐν ᾧ ὁ γέρω Βρουννερ ἦτο ἀπλοῦς ἀμπελουργός. Ναὶ μὲν εἶχομεν ἡμεῖς τριάκοντα καὶ πλέον χιλιάδων φράγκων εἰσόδημα καὶ ὁ ἄλλος δὲν εἶχε παρὰ τὴν θέσιν ἂν καὶ φορτωμένος ἀπὸ οἰκογένειαν, ἀλλ' ὅμως, ἀδιάφορον, θὰ ἐνόμιζεν ὁ κύριος ἔπαρχος ὅτι ἐκπίπτει τῆς ἀξίας του ἂν μὲ ἔβλεπε νὰ παρακαθῆσω εἰς τὴν τράπεζάν του.

Τὸ αὐτὸ περίπου συμβαίνει καὶ εἰς τὸν στρατόν, ἂν καὶ λέγωμεν ὅτι ἡ ἰσότης εἶναι ἡ βᾶσις τῆς νομοθεσίας μας. Κοιμώμεθα ἐντὸς τῆς αὐτῆς σκηνῆς, πίνομεν ἀπὸ τὸ αὐτὸ ποτήριον, διακινδυνεύομεν ὁ εἰς ὑπὲρ τοῦ ἄλλου, ἐκτιμώμεθα ἀμοιβαίως, ἀγαπώμεθα, εἴμεθα συνάδελφοι, ἀδελφοί, ἀλλ' οὐδέποτε θὰ γνωρίσω οὔτε τὴν μητέρα, οὔτε τὴν ἀδελφήν, οὔτε τὴν σύζυγον τοῦ ἀδελφοῦ μου, ἂν τὸ εὐλογημένον ἐκεῖνο μῶριον δὲ τύχη νὰ παρεντεθῆ ἐν τῇ κοινωνικῇ τάξει μεταξύ ἐμοῦ καὶ ἐκείνου. Πολλὰ πράγματα μᾶς μετέβαλον αἱ ἐπαναστάσεις, δὲν ἔθιξαν ὅμως τὰς ἀνοησίας ἐκείνας. Ἐσχετίσθη στενωτάτα πρὸς εἴκοσι τοῦλάχιστον νέους μεγάλων οἰκογενειῶν, ἐνὸς μάλιστα εἶγον σώσει τὴν ζωὴν ἀπὸ βεβαίου θανάτου, εἶμαι δὲ πεπεισμένος ὅτι ὁ ἀξιωματικὸς ἐκεῖνος θὰ ἐπροτίμα νὰ τὸν κάμωσι μᾶλλον κομμάτια παρὰ νὰ ἀφήσῃ νὰ λεχθῆ εἰς μόνος κακὸς λόγος ἐναντίον μου. Ὄταν συναντώμεθα εἰς τοὺς Παρισίους, ῥίπτεται εἰς τὸν τράχηλόν μου, μὲ σύρει εἰς τὸ καφφενεῖον, ἐπιμένει νὰ γευματίσω μαζί του εἰς τὰ πρῶτα ξενοδοχεῖα, οὐδέποτε ὅμως μὲ ἐσύστησεν εἰς τὴν γυναῖκά του, καὶ οὐδὲν κἂν ἔμαθα ποτέ μου τὴν διεύθυνσιν τῆς οἰκίας του. Οὗτοι ἀκριβῶς εἶναι οἱ λόγοι, διὰ τοὺς ὁποίους ὁ πτωχὸς ὁ Γαρδελύξ μού ἔγεινεν ἀγαπητότερος ἐντὸς τριῶν μηνῶν παρ' ὅσον δεκαετῆς φίλος. Ὅ,τι ἔκαμνεν ἦτο δικαιοτάτον, διότι τέλος πάντων καὶ ἐγὼ ἐλησμόνον μαζί του τὴν ἀνισότητά τοῦ βαθμοῦ μας, καὶ ὁ βαθμὸς εἶναι, νομίζω, σπουδαιότερον πράγμα παρὰ τὸ ὄνομα τὸ ἀριστοκρατικόν. Ἀλλ' ὅπωςδῆποτε τῷ χρεωστῷ χάριν, διότι εἶχε τὸν κοινὸν νοῦν, ἀφ' οὗ τὸ πράγμα εἶναι τόσοσπᾶνιον.

Συνεδέθημεν λοιπὸν στενωτάτα, μία ψυχὴ εἰς δύο σώματα. Ἠγειρόμεθα λίαν πρῶτὴ διὰ νὰ συναντηθῶμεν· ἤξευρα ὅλας τὰς ἰδέας του, ἐγνώριζεν ὅλην μου τὴν ἱστορίαν, ἡ ὁποία ὅμως, δόξα τῷ Θεῷ, δὲν εἶναι πολὺ περίπλοκος! Μαζί παρετηροῦμεν τὴν μικρὰν εἰκόνα τῆς ἀδελφῆς του καὶ ὁμιλοῦντες περὶ αὐτῆς τὴν ὀνομάζομεν ἀπλῶς Ἑλένην. Ἐπεχείρησε καὶ τὴν μητέρα του ἀπὸ μνήμης νὰ μού εἰκονίσῃ, διὰ νὰ γνωρίζω κατὰ

τύπους ὃ ἦν τὴν οἰκογένειαν, ἡμέρας δὲ ὀλοκλήρους κατετρίβομεν ὁμιλοῦντες περὶ τῆς ψυχρότητος τῆς κομῆσεως καὶ περὶ τῆς ἀγαθῆς φύσεως τῆς Ἑλένης. Αἱ ἀναμνήσεις αὗται αἱ ἀναμῖξ καλαὶ καὶ κακαὶ καὶ ἐκείνον εὐχαρίστουν καὶ ἐμέ.

Οὔτε ἐγὼ ἐβαρυνόμην ἀκούων οὔτε ἐκεῖνος διηγοῦμενος τὰς θλίψεις του. Μοὶ εἰδείκνυν ὅσα εἶχεν ἐνθυμήματα, ἀνθύλλια ξηρὰ ἢ μικρὰ κομμάτια ταινιῶν, τὰ ὁποῖα ἐφύλαττεν ἐντὸς κιβωτιδίου καὶ τὰς τέσσαρας ἢ πέντε ἐπιστολάς τὰς ὁποίας τῷ εἶχε στείλει ἡ ἀδελφὴ του, ἀφ' ὅτου ἀπεχωρίσθησαν. Τὰ γράμματα ἐκεῖνα τῆς μικρᾶς δεκαπενταετοῦς κόρης δὲν ἦσαν βέβαια μέγα πρᾶγμα, ἀλλὰ μεγίστη του ἦτο ἡ ἡδονὴ ὅταν τὰς ἀνεγίνωσκε, καὶ ἐγὼ δὲ ἡσανόμην νεανικόν τι αἶσθημα λίαν εὐχάριστον νὰ μὲ διαπνέῃ ὅταν τὰς ἔβλεπον ἢ τὰς ἤκουον καὶ πολὺν καιρὸν μετὰ ταῦτα εἶχον ἐν τῷ νῷ τὰς μικρὰς ἐκείνας παιδικὰς φράσεις.

Ὄταν δὲ παρεπονεῖτο ὁ Λεοπόλδος διὰ τὴν διακοπὴν τῆς τόσοσιν εὐχαρίστου ἐκείνης ἀλληλογραφίας, ἀνελάμβανον ἐγὼ τὴν ὑπεράσπισιν τῆς Ἑλένης καὶ ἠρίθμουν πρὸς τὸν φίλον μου τὰς τόσας ἐνασχολήσεις τῶν Παρισίων, αἵτινες δὲν ἀφίνουσι πολὺν καιρὸν εἰς μίαν νέαν νὰ γράφῃ ἐπιστολάς. Γράφε σύ, τῷ ἔλεγον, ὅστις ἔχεις εἰκοσιτέσσαρας ὥρας τὸ ἡμερονύκτιον διαθέσιμους. Ἐξιστόρει εἰς τὴν ἀδελφὴν σου τοὺς περιπάτους σου, τὰς διασκεδάσεις σου, τὰς φιλίας σου, τὰς στενοχωρίας σου, καὶ τότε, τίς οἶδε; θὰ λάβῃ ἴσως ἐνδιαφέρον διὰ τοὺς φοίνικας τῆς Βίσκρας καὶ θὰ ἔχῃς ἐπιστολάς τῆς εἰς ἀπάντησιν τῶν ἰδικῶν σου.

Ἐπὶ τέλους μοὶ ἀνεγίνωσκε τὰ γράμματα, τὰ ὁποῖα ἔστειλεν εἰς τὴν Γαλλίαν. Ἐγραφε δὲ τακτικὰ δύο τὴν ἐβδομάδα. Τί καρδιά! καὶ τί γλῶσσα! Πρὸ πάντων ὅταν ἔγραφεν εἰς τὴν ἀδελφὴν του εἰσήρχετο εἰς πλῆθος λεπτομερειῶν, σχεδὸν δὲ εἶπεν ἡμην συνεργάτης του εἰς τὴν σύνταξιν τῶν ἐπιστολῶν ἐκείνων. Τῇ ἔστειλε μίαν ἡμέραν ἐντὸς φακέλλου μίαν ὕδατογραφίαν, τὴν ὁποῖαν ἐγὼ εἶχον ζωγραφίσῃ καὶ ἦτις παρίστανε τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ δωματίου του καὶ ἡμᾶς τοὺς δύο καπνίζοντας μακρὸν *τσιμπούκιον*. Ἐγὼ εἶχον σφραγίσῃ τὸν φάκελλον καὶ παρετήρησα μάλιστα ὅτι ὅταν ἐπέθετον τὴν σφραγίδα ἔτρεμεν ἡ χεὶρ μου τοιαύτη εἶναι ἡ ματαιότης τῶν τεχνητῶν! Ὑποθέτω ὅτι ὁμοίαν συγκίνησιν θὰ αἰσθάνωνται οἱ ζωγράφοι ὅταν πέμπουν μίαν εἰκόνα τῶν εἰς τὴν ἔχθισιν.

Ἀπὸ πέντε ἤδη μηνῶν διήγομεν ὁμοῦ τοιοῦτον βίον, τόσοσιν δὲ καλὰ τὸν εἶχον γνωρίσει, ὥστε ἐφανταζόμην ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν πλέον νὰ ἀνακαλύψω νέον τι πλέον ἐν αὐτῷ. Καὶ ὅμως μοὶ παρεσκευάζεν ἀκόμη μίαν νέαν ἐκπληξίν, ἔμεινα δὲ ἐκστατικὸς ὅταν μίαν ἡμέραν μοὶ εἶπεν ἐν ᾧ ἐξηρχόμεθα τῆς στρατιωτικῆς λέσχης·

«Δὲν ἤξεύρεις ὅτι στιχουργῶ καθ' ὅλην τὴν νύκτα; Φοβοῦμαι πάντοτε μήπως γείνω αἷτιος νὰ ἐξαρθρωθῶν αἱ σιαγόνες σου ἀπὸ τὰ χασμήματα, ἄλλως θὰ σοῦ ἀνεκοίωνα τὰ ἀπαντά μου. Ἐγὼ εἰς τὸ δωμάτιόν μου τόσην ὕλην, ὥστε δύνανται νὰ ἀποτελεσθῶσι δύο τόμοι.»

Ἡδύνασθε νὰ μαντεύσῃτε ὑπὸ τὴν φαινομενικὴν ταύτην περιφρόνησιν τῶν ἔργων του βαθεῖαν κατὰ ἀγάπην. Τὸν ἠκολούθησα μέχρι τῆς κατοικίας του καὶ ἐπέμεινα νὰ μοὶ δανείσῃ τὸν πρῶτον τόμον. «Ἴδού εἰς, μοὶ ἀπήντησε, λάβε τον, ὅταν δὲ νοήσῃς ὅτι καταλαμβάνεσαι ὑπὸ ἀηθίας, μεταχειρίσου τον διὰ νὰ ἀνάψῃς τὸ σιγάρου σου. Ἡ ἂν θέλῃς καλλίτερον, ἐξαπλώσου ἐκεῖ ἐπὶ τῆς θορᾶς τοῦ λέοντος, νὰ σοῦ ἀναγνώσω μίαν ἢ δύο σελίδας . . . ἄλλ' ὄχι! θὰ ἀποκοιμηθῇς. Λάβε μᾶλλον μαζὶ σου, γέρω μου, τὰ ποιήματά μου καὶ τρέχε γρήγορα, διότι εἶμαι καλῶς νὰ σπεύσω πάλιν νὰ σοῦ τὰ ἀρπάσω...»

Ἐτρεξα τῷ ὄντι καὶ ἀπῆλθον ὡς κλέπτης, ἀπνευστὶ δὲ ἀνέγνωσα τριακοσίας σελίδας κατογραφημένας, μὲ ἄπειρα σβυσίματα καὶ ἐνίοτε πληρέστατα δυσαναγνώστους. Ποτὲ μου δὲν εἶχον κάμει τόσην χρῆσιν ποιήσεως, οὔτε τοῦ Οὐγγῶ, τοῦ Λαμαρτίνου καὶ τοῦ Μυσσέ δὲν εἶχον ἀναγνώσει τόσα, ἄλλ' ἡ φιλία κάμνει πολλὰ θαύματα. Ἄλλως δὲ ἦσαν ὠραῖοι οἱ στίχοι του, τινὲς μάλιστα ἦσαν θαυμάσιοι καὶ πολὺ ἄσχημα ἔκαμεν ἡ οἰκογένεια νὰ μὴ τοὺς δημοσιεύσῃ. Ἴσως τινὰ ἐκ τῶν φιλοσοφικωτέρων ποιημάτων του ἦσαν ὀλίγον σκοτεινά, ὡς λ. χ. ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἐπεγράφοντο ἢ *Amfibolia, Poῦ πορευόμαι; Εἰς τὸν πρῶτον παρασημοφορηθέντα.*

Λαμπραὶ ἦσαν αἱ περιγραφαὶ τῆς ἐρήμου αἱ σκηναὶ δὲ τοῦ ἀραβικοῦ βίου ἦσαν τῷ ὄντι ζωνταναὶ καὶ ἔλεγες ὅτι ἔβλεπες τὰ πράγματα νὰ κινούνται Με ὅλην του τὴν καρδίαν εἶχε γράψῃ τὰ ποιήματα τὰ ἐπιγραφόμενα *Εἰς τὴν μητέρα μου, Ὅταν ἦμην μικρὸς, Θα μ' ἀγαπήσῃς!* Τὸ ἄθος ὅμως τοῦ καλλιτεχνικοῦ καλαθίου ἀπετέλουν ἰδίως ἐξ μικρὰ εἰδύλλια καὶ ρεμβασμοὶ ἀποτεινόμενοι εἰς τὴν νεαρὰν κόρην ἥτις νυμφεύεται αὐρίον. Τὰ μικρὰ ἐκεῖνα ἀριστουργήματα, τὰ ὁποῖα μετὰ δακρύων ἀνέγνωσα πλέον ἢ ἅπαξ καὶ δις, ἐπεγράφοντο *Ἐλένη, Ὠραῖαι ἡμέραι, Ὁ μικρὸς μας κῆπος.* Ἀφ' οὗ πλέον εἶχον τὰ πάντα ἀναγνώσει, ἐπανῆλθον πρὸς τὸν Λεοπόλδον μετὰ τὴν ἀπόφασιν καὶ νὰ τὸν ἐξυπνήσω ἕαν ἐκοιμηθῶ, διὰ νὰ μοὶ δώσῃ τὸν δεύτερον τόμον. Δὲν ἐκοιμηθῶ ποιητῆς ἀνέκδοτος δὲν εἶνε δυνατόν νὰ κοιμηθῇ, ἄλλ' εἶνε εἰς τὰ κάρβουνα, ἐφ' ὅσον συλλογίζεται ὅτι ἔχει δώσει πρὸς ἀνάγνωσιν καὶ πρὸς κρίσιν τὰ ἔργα. Ἄλλ' ἡ κρίσις εἶχεν ἤδη γείνει καὶ τῷ ἀνήγαγε καθαρὰ τὴν ἀπόφασιν εἶσαι μεγαλοφυῆς! Νομίζω ὅτι ἡ ἀπόφασις αὕτη τὸν εὐχαρίστησε,

διότι μόνος του ἤρχισε νὰ μοὶ ἀπαγγέλλῃ τὰ ποιήματα τοῦ δευτέρου τόμου. Ἐκεῖνα μοὶ ἐφάνησαν ἔτι ὠραιότερα, διότι ὁ Λεοπόλδος πλὴν τῶν ἄλλων του προτερημάτων ἀνεγίνωσκε θαυμασία. Φαντάσθητε δὲ ποῖα ὑπῆρξεν ἡ εὐχαρίστησις μου ὅταν εἶδον ὅτι τὸ τελευταῖον ἀκριβῶς ποίημά του, τὸ ὁποῖον ἦτο τῷ ὄντι λαμπρόν, ἐπεγράφετο εἰς τὸν φίλον του Κάρολον Βροῦννερ! Ἄν ποτε περιέλθῃ καὶ πάλιν εἰς χεῖράς μου θὰ δώσω νὰ μοῦ τὸ χαράξουν μὲ χρυσαῖα γράμματα ἐπὶ μαρμάρου, ἀλλὰ δυστυχῶς ἡ οἰκογένεια ἐκράτησεν ὅλα τὰ ποιήματα τοῦ φίλου μου καὶ ἴσως τὰ ἔκαυσε. Ἦτο δικαίωμά της, ἀφ' οὗ ἐκληρονόμει τὸν Λεοπόλδον.

Τὴν νύκτα ὅλην κατετρίψαμεν μὲ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ποιημάτων καὶ τὰ χαράγματα, ὅταν πλέον τὰ εἶχομεν ὅλα ἐξαντλήσει, εἶχομεν μᾶλλον ὄρεξιν νὰ ἀναπνεύσωμεν ἀέρα καθαρὸν παρὰ νὰ χωθῶμεν εἰς τὴν κλίνην. Πᾶσα ἐκείνη ἡ ποιησις ἔβραζεν εἰς τὴν κεφαλὴν μου καὶ νομιζῶ ὅτι τὴν ὥραν ἐκείνην καὶ ἐγὼ θὰ ἠδυνάμην νὰ στιχουργήσω.

«Ἄκουσον, λέγω πρὸς τὸν Λεοπόλδον, ἤμην ἀπὸ χθὲς τὸ ἐσπέρας ἰδικὸς σου, ἦλθε τώρα ἡ σειρά μου, θὰ μοὶ ἀνήκῃς δι' ὅλην τὴν ἡμέραν. Θὰ μᾶς σελλώσουν δύο ἵππους νὰ ἐκδράμωμεν εἰς τὴν πεδιάδα. Θέλω νὰ ἴδω ἂν αἱ πρῶται ἀκτίνες τοῦ ἡλίου εἶναι τόσον γλυκεῖαι ὅσον αἱ πρῶται ἀκτίνες τῆς δόξης. Μαζὶ θὰ ἐπανέλθωμεν, θὰ κάμωμεν τὸ λουτρόν μας καὶ θὰ γευματίσωμεν εἰς τὴν κατοικίαν μου, ἔπειτα θὰ ὑπάγῃς νὰ ἀναπαυθῇς εἰς τοὺς τρεῖς φοίνικας, ἐγὼ δὲ θὰ διοργανώσω τὴν μικρὰν μου ἑορτὴν διὰ τὴν ἐσπέραν. Πρέπει ὁ καμπανίτης ἐπισήμως νὰ βαπτίσῃ τὸν μέγαν ποιητὴν τῆς Βίσερας! Τὸ ταλαίπωρον παιδίον ἐγέλα διὰ τὸν ἐνούσιασμόν μου, ἀλλὰ κατὰ βάθος εἶχε τὴν κεφαλὴν τόσον ἐξημμένην ὅσον καὶ ἐγώ.

Τὸ πρόγραμμά μου ἐξετελέσθη μέχρι κεραίας. Ἐντὸς τῆς ἡμέρας ἐστρατολόγησα δέκα συναδέλφους διὰ νὰ ἔχωμεν πλήρη τὴν τράπεζαν, μία δὲ γραῖα Ἰσπανίς γνωστὴ διὰ τὴν μαγειρικὴν της καὶ διὰ τὴν καλωσύνην της ἀνέλαβε νὰ μᾶς μαγειρεύσῃ καὶ ἐδέχθη νὰ μᾶς ξενίσῃ εἰς τὸν οἶκόν της. Ἐπεμψα ἔπειτα τὸν ὑπηρετὴν μου εἰς ὅλους τοὺς οἰνοπώλας τοῦ τόπου καὶ ἠγόρασα ὅ,τι καὶ ἂν εὔρον, ἐκάλεσα δὲ καὶ τὰς καλλιτέρας χορευτρίδας τῆς Ἀφρικῆς. Ἐνὸς μηνὸς μισθὸς ἐχρειάσθη, ἀλλ' ἀδιάφορον! Ἐπρεπεν ἡ πρὸς τιμὴν τῆς φιλίας τελεσθησομένη ἑορτὴ νὰ ἀφήσῃ ἐποχὴν.

Εὐρισκόμεθα εἰς τὰς πρῶτας ἡμέρας τοῦ ῥαμαζάν, ἀλλὰ στοιχηματίζω ὅτι τὴν ἐσπέραν ἐκείνην καὶ οἱ μεγαλοπρεπέστατοι σείκαι δὲν θὰ ἐγευματίσαν ὅπως ἡμεῖς. Ἀπὸ τὰς πέντε ἕως εἰς τὰς ἐννέα ἐπίνομεν καὶ ἐτρώγομεν, ὡς ἂν εἰς

ἐκαστον στόμαχον νὰ εἶχε σκάψη ἄβυσσον τὸ ἀψίνθιον. Τέλος ἦλθε καὶ τὸ πούντσιον, τοῦ ἐδώσαμεν πῦρ, ἐσθύσαμεν τοὺς λύχνους καὶ τὰ κηρία, ἡ γρηὰ Μενέχω ἐγέμισε τὰ δώδεκα ποτήρια καὶ μοὶ εἶπεν εἰς τὴν γλωσσάν της· «*Sen-nor, las ninnas estan aqui.*»

— Στάσου! τῆ λέγω, ἔχω πρῶτον νὰ κάμω μίαν πρόποσιν. «Κύριοι, ὁ ἀκροβολιστὴς ἐτελείωσεν ἐν του μέγα ἔργον. Τί ἔργον; θὰ τὸ μάθητε κατόπιν. Πρὸς τὸ παρὸν ἠμπορεῖτε νὰ πεισθῆτε εἰς τὸν λόγον μου, ἐγὼ δὲ σὰς ὀρκίζομαι ὅτι τὸ ἔργον ἐκεῖνο τείνει κατ' εὐθείαν πρὸς τὴν δόξαν. Εἰς ὑγείαν λοιπὸν τοῦ ἀκροβολιστοῦ, τοῦ λαμπροῦ μας συναδέλφου! Εἰς τὴν δόξαν του! Εἰς τὴν ἀθανασίαν, ἧτις τὸν περιμένει!»

Οἱ ὁμοτράπεζοί μας ἦσαν πάντες εἰς τοιαύτην κατάστασιν, ὥστε εἰς οὐδένα ἐφάνη ἡ πρόποσις αὕτη ὑπερβολικὴ, ἀπ' ἐναντίας δὲ γενναῖα οὐρὰ ἀνταπεκρίθησαν εἰς αὐτήν, τὰ ποτήρια συνεκρούσθησαν μέχρι θραύσεως ἐνὸς ἐξ αὐτῶν. Τὸ θραυσθὲν ποτήριον ἦτο τοῦ ἀκροβολιστοῦ νομίζω ἀκόμη ὅτι βλέπω τὴν λαβὴν ἐναπομείνασαν μεταξὺ τῶν ἰσχνῶν καὶ μακρῶν δακτύλων του, καὶ τὴν ὄψιν τοῦ φίλου μου φωτιζομένην ὑπὸ τῆς ὠχρᾶς λάμπσεως τοῦ πουντσίου.

Τὴν ἰδίαν στιγμὴν ἠνοίχθη ἡ θύρα καὶ προέβαλεν ἡ κεφαλὴ τοῦ συναδέλφου μας Ρολάνδου.

«Ἐμπρός, κύριοι, εἶπε, θὰ σαλπίσῃ συνάθροισιν εἰς τοὺς ἵππους σας.»

Πληθὺς ἐρωτήσεων ἀπήντησεν εἰς τὸ αἰφνίδιον ἄγγελμα. «Τί; πῶς; τί τρέχει; μᾶς γελᾶς.»

Ἐκεῖνος δὲ συντόμως μᾶς ἀνήγγειλεν ὅτι ἡ φυλὴ τῶν Βενί-Υάλα εἶχε στασιάσει μὴ θέλουσα νὰ πληρώσῃ τοὺς φόρους, ὅτι τρεῖς σαπαχίδες εἶχον φονευθῆ διὰ προδοσίας, καὶ ὅτι μία ἀμαξοπομπεία εἶχε διαρπαγῆ. Τὸ πρᾶγμα δὲν ἔμελλεν ἴσως νὰ ἔχη σοβαρὰς συνεπειάς, πιθανὸν νὰ ἦτο ἀποτέλεσμα τῆς ἐξάψεως, ἣν συνεπάγεται τὸ ραμαζάνιον, ἀλλ' ἔπρεπε νὰ κτυπηθῆ τὸ κακὸν εὐθύς εἰς τὴν ἀρχὴν του καὶ νὰ τιμωρηθῶσιν οἱ ἀντάρται πρὶν ἢ λάβωσι τὸν ἀπαιτούμενον καιρὸν νὰ συνταχθῶσιν. Ἦτο λοιπὸν ῥητὴ ἡ διαταγὴ τοῦ στρατηγοῦ ἐντὸς μιᾶς ὥρας ἔπρεπε νὰ ἀπέλθωμεν.

Ἦτο λοιπὸν ἀληθές! Ἐπορευόμεθα εἰς ἐστρατείαν! Ἡ ἐκπληξίς καὶ ἡ χαρὰ μᾶς ἔκαμεν ὄλους νὰ συνέλθωμεν σχεδὸν ἀπὸ τῆς μέθης. Συνέχαιρεν ὁ εἰς τὸν ἄλλον, ἐθλίβομεν τὰς χεῖρας ἀλλήλων, ἠνάψαμεν καὶ πάλιν τὰ κηρία, ἤρχισεν ἐκαστος νὰ διευθετῆται, ὁ Ρολάνδος ἐκένωσε καὶ αὐτὸς ἐν ποτήριον καὶ ἀπεσύρθημεν εἰς τὰ ἴδια.

«Ἐλα λοιπόν,» ἐφώνησα καὶ ἐγὼ πρὸς τὸν

ἀκροβολιστὴν, ὅστις ἔμενον ἀκόμη καρφωμένος εἰς τὴν θέσιν του, κάτωχρος. Τοῦτο δ' εἰπὼν ἐπορευθῆν ἐγὼ νὰ παρασκευασθῶ, οὐδὲ στιγμὴν πλέον φροντίζων περὶ αὐτοῦ.

Ἡ πόλις ὅλη ἦτο ἀνάστατος, ἀλλὰ σιγηλὴ, ὅπερ ἐδιπλασίαζε τὴν πρωτοτυπίαν τῆς εἰκόνας. Οἱ στρατιῶται ἔτρεχον, οἱ ἄραβες ἔσυρον τὰς καμήλους των καὶ τοὺς ὄνους των... Πετῶν ἔφθασα εἰς τὴν κατοικίαν μου, ὅπου ὁ στρατιώτης μου, ὁ πιστὸς Βωδέν, εἶχεν ἤδη τραβήξει εἰς τὸ μέσον τοῦ δωματίου τὰ κιβώτιά μου. Ἀφ' οὗ ἠτοιμάσθησαν αἱ ἀποσκευαί μου, ἐδέθησαν τὰ πράγματά μου ἐπὶ τῶν νώτων τοῦ ἡμιόνου, ἐβεβαιώθη ἡ καλὴ κατάστασις τῆς λεπίδος τοῦ ξίφους μου, ἐπληρώθη τὸ πολυκροτόν μου, ἐδέθη ἡ ζώνη μου καὶ ἐκομβώθησαν αἱ κνημίδες μου, παρετήρησα ὅτι μία ὥρα εἶχε παρέλθει χωρὶς δι' ὄλου νὰ τὸ νοήσω. Δὲν εἰξεύρω ἂν ἔχητε παρατηρήσει ὅτι τὸ ὠρολόγιον ἐπιταχύνει κατὰ τὸ διπλάσιον τὴν κίνησιν του, ὅταν ἐξερχόμεθα ἀπὸ ἐν καλὸν γεῦμα καὶ ὅμως... δὲν ἐπτε δι' ὄλου τὸ ὠρολόγιον.

Ἐκτακόσιοι ἄνδρες εἴμεθα ἐπὶ ποδὸς εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ φρουρίου. Ἡ ὥρα ἦτο δέκα. Τὴν ἐπικρατοῦσαν ἡσυχίαν δὲν διέκοπτεν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν παρὰ μόνον τὸ κτύπημα τῶν ποδῶν τῶν ἡμιόνων ἢ τὸ χρεμέτισμα τῶν ἵππων. Ἡ πρόσκλησις ἐγένετο χαμηλῆ τῆ φωνῆ ὑπὸ τὸ φῶς ἐνὸς πυροσφύ. Ἐχρειάζετο πολὺ προσοχὴ διὰ νὰ καταλάβωμεν ἀπροσδοκῆτως τοὺς Ἀραβας, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον εἶνε πολὺ δύσκολον, διότι οἱ Ἀραβες ἔχουσι πάντοτε κατασκοπούς.

Καταλαμβάνω τὴν θέσιν μου, πλησίον τοῦ στρατηγοῦ. Ἦτο ἔφιππος εἰς τὸ μέσον τῆς αὐλῆς, μὲ τὸ ραβδίον εἰς τὴν χεῖρα, τὸ σιγάρων εἰς τὸ στόμα, τόσον ἀτάραχος ὡς ἂν ἐπορευέτο εἰς τὸ δάσος τῆς Βουλωνίας νὰ κάμῃ τὸν γῦρον τῆς λίμνης. Λαμβάνει τὸν κατάλογον τὸν δεικνύοντα τὴν δύναμιν τοῦ ὑπ' αὐτὸν σώματος ὑπαγορεύει διαταγὴν, ἣν οἱ ὑπασπισταὶ γράφουσιν, οἱ δὲ λοχαγοὶ κοινοποιοῦσιν εἰς τοὺς λόγους των. Ἡ διαταγὴ ὁμοιάζει πρὸς πάσας τὰς διαταγὰς τῆς αὐτῆς φύσεως, αἵτινες ὅμως πάντοτε κάμνουσιν ἐντύπωσιν εἰς τὸν στρατόν. «Στρατιῶται, οἱ ἀντάρται εἶναι ἐπὶ ποδός, συστρατιῶταί σας κατεσφάγησαν καὶ ἐπροδόθησαν, ἡ γαλλικὴ κυριαρχία ἀπειλεῖται, πρέπει νὰ ὑπερασπίσῃτε τὴν τιμὴν τῆς σημαίας! Ὁ στρατηγός σας εἶναι ὑπερήφανος δικαῖων τοιούτους ἄνδρας, ἡ πατρίς ἔχει πρὸς ὑμᾶς ἐστραμμένα τὰ βλέμματα!»

Μετὰ χαρὰς ὑπεδέχθησαν τὴν διαταγὴν οἱ στρατιῶται, οὐδεμίαν ὅμως ἀφῆκαν ἐπευφημίαν, διότι ἐμποδίζοντο ὑπὸ τῆς πειθαρχίας, ἀλλ' ὁ ψίθυρος ὁ διατρέχων τὰς τάξεις μαρτυρεῖ ἐπαρκῶς ὅτι ὁ στρατηγός δὲν εἶχε λαλήσει εἰς ὧτα μὴ ἀκούοντων. Διευθετοῦνται τὰ λωρία, οἱ ὀπλι-

ται ρίπτουσιν ἐπ' ὤμου τὸ ὄπλον καὶ κλίνουσιν ἐπὶ δεξιᾷ.

Σᾶς εἶπον ὅτι τὸ σῶμά μας ἀπετελεῖτο ὑπὸ ὀκτακοσίων περίπου ἀνδρῶν· τετρακόσιοι ἕμενον εἰς τὴν Βίσκεραν. Εἶχομεν δύο λόχους ἀκροβολιστῶν εἰς τὸ κέντρον, διακοσίους πενήκοντα ἰππεῖς καὶ τεσσαράκοντα πυροβολιστάς. Ὁ στρατηγὸς ὦδευε μετὰ τῆς ἐμπροσθοφυλακῆς, εἶχε ρίψει τὸ σιγάρον του διὰ τὸ καλὸν παράδειγμα, διότι κατὰ τὰς νυκτερινὰς πορείας ἀπαγορεύεται καὶ ὁ θόρυβος καὶ τὸ πῦρ. Ἥμην ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ἀρχηγοῦ, ὁ δὲ ἀκροβολιστὴς δὲν ἦτο μακρὰν, διότι ὁ λόχος του ἀπετέλει μέρος τῆς ἐμπροσθοφυλακῆς.

Καθ' ὁδὸν τὸν ἐπλησίασα. «Λοιπόν, τῷ λέγω, ἐδῶ εἴμεθα ἐπὶ τέλους· εἶσαι εὐχαριστημένος, πιστεύω;

— Ναι, εἶναι καὶ αὐτὴ μία λύσις, καθὼς πᾶσα ἄλλη. Προτιμῶ δὲ νὰ τελειώσω διὰ μιᾶς.

— Νὰ τελειώσης! Εἶσαι τρελλός; Ἐδῶ ἀρχίζει τὸ στάδιόν σου, ἔπειτα θὰ ἔλθουν αἱ ἐπιτυχίαι.

— Ἄς εἶναι· σὺ μὲ γνωρίζεις· δὲν εἶμαι προληπτικός, ἀλλὰ τώρα ἔχω μίαν προαίτησιν. Ἡ διαταγὴ αὕτη τῆς ἀναχωρήσεως ἦλθεν εἰς περιστάσεις παραδόξους. Ἐνῷ σὺ ὀμίλεις περὶ ἀθανασίας, ἐγὼ ἐσυλλογιζόμην τὸν θάνατον.

— Πολὺ ἔξυπνος εἶσαι! Ἐγὼ λοιπὸν σοῦ προλέγω ὅτι εἰς τὴν συμπλοκὴν θὰ διαπρέψης καὶ ὅτι θὰ ἐπανέλθης πλήρης δόξης. Ἄλλως ποῖος ἤξευρε καὶ ἂν θὰ πολεμήσωμεν; Αὐταὶ αἱ ἀνταρσίαι τοῦ βραμζανίου εἶναι πολλάκις γελοῖαι καὶ πηγαίνει χαμένος ὁ κόπος μας.

— Δὲν εἶναι παράξενον.

— Ἄλλὰ κινήσου ὀλίγον τέλος πάντων· τί στρατιώτης εἶσαι;

— Εἶμαι καλλίτερα τώρα, εὐχαριστῶ. Ἥμην ὑπὸ τὴν ἐντύπωσιν τῶν ἐπιστολῶν, τὰς ὁποίας ἔγραψα.

— Ἐγὼ εἰς τοιαύτας περιστάσεις μίαν μόνην ἐπιστολὴν γράφω καὶ λέγω· «Μητέρα μου, ἀναχωροῦμεν διὰ μίαν συμπλοκὴν. Εἶναι ἄγνωστον πόσον θὰ διαρκέσῃ ἡ ὑπόθεσις· ἐπὶ τρεῖς μῆνας ἴσως δὲν θὰ λάβῃς γράμμα μου, ἀλλὰ μὴ στενοχωρεῖσαι, σοῦ δίδω τὸν λόγον τῆς τιμῆς μου ὅτι δὲν θὰ μοῦ συμβῇ τίποτε.»

— Ἐγὼ, ἀπήντησεν ἐκεῖνος, ἔκαμα τὴν διαθήκην μου μὲ τέσσαρας λέξεις. Ἐγραψα δὲ καὶ δύο γράμματα, τὰ ὁποῖα θὰ ἐγχειρίσης σὺ ὁ ἴδιος, ἀκούεις, τὸ ἓν εἰς τὴν μητέρα μου, τὸ ἄλλο εἰς τὴν Ἑλένην.»

(Ἐπεται συνέχεια).

Ο ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΒΙΟΣ ΕΝ ΑΓΓΛΙΑΙ

Μία συνεδρίασις τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων.

(Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον φύλλον).

Ἐκ τῶν δευτερευόντων ἀνδρῶν τοῦ ἀγγλικῆ Κοινοβουλίου, ὁ σὶρ Κάρολος Δίλκε καὶ ὁ μαρκήσιος Ἄρτιγκτον εἰσὶν ἄξιοι ἰδιαιτέρας σκιαγραφίας, ὡς ἐξόχως ἀντιπροσωπευτικοὶ ἄνδρες καὶ τύποι τῆς τάξεως αὐτῶν.

Καὶ πρῶτον περὶ τοῦ σὶρ Καρόλου Δίλκε.

— Μόνον ὑπουργός! — τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ ὑπόθεσις κραυγὴ κατὰ τὸν σχηματισμὸν τοῦ ἐνεστῶτος ὑπουργείου Γλάδστωνος.

Πράγματι, ἐὰν μέλος τι τοῦ νέου ριζοσπαστικῆ κόμματος ἐφαίνετο γενόμενον *ψηλαφητόν*, ὡς λέγουσιν οἱ Ἴταλοι εἰς τὰς παραμονὰς ἐκλογικῆς ἱεροσυνεδρίου, ἰκανωθὲν διὰ τῆς ἀρετῆς αὐτοῦ καὶ τῶν ὑπηρεσιῶν εἰς τὸν *ὑπουργικὸν βαθμὸν*, ὡς λέγουσιν οἱ Ἄγγλοι ἐν καιρῷ ὑπουργικῆς κρίσεως, ἀναμφιβόλως οὗτος ἦν ὁ σὶρ Κάρολος Δίλκε.

Ἐνυπῆρχε τόση περιέργεια ἅμα καὶ συμπάθεια ἐν τῇ δημόδει φωνῇ, ἥτις ἐκάλεε αὐτὸν εἰς τὴν ἐξουσίαν! Ἄλλ' ἐνώπιον τοῦ ὑπουργείου Γλάδστωνος οἶον ἐπὶ τέλους εἶχε σχηματισθῆ, συντηρητικοὶ καὶ φιλελεύθεροὶ ἐψεύσθησαν ἐπίσης τῶν προσδοκιῶν αὐτῶν. Συνέβη τὸ αὐτὸ περίπου οἶον εἰς ἀκρατήριον, τὸ ὁποῖον εἰσελθὼν εἰς Κόβεν-Γκάρτεν ὅπως ἀκούσῃ τὴν Ἀδελίαν Πάττη ἤθελεν ἰδεῖ παρουσιαζομένη αἴφνης τὴν κ. Ἀλβάνη.

Πρέπει νὰ πιστεύσῃ τις ἄρα γε τὸ ἀδόμητον καὶ ὅτι ἐνυπάρχει ἐν τῇ ὑποθέσει παλαιὸς τις λόγος παρωχημένων χρόνων; Ὁ κ. Γλάδστων οὐδέποτε διεκρίθη ἐπὶ ἀμνησιακίᾳ, οὐδὲ συχωρεῖ σχεδὸν τὸ νὰ μὴ λατρεύῃ τις αὐτὸν ἐν εὐλαθεῖ γονυκλισίᾳ. Ἄλλὰ συνέβη ποτὲ τῷ κ. Καρόλῳ Δίλκε νὰ μὴ ἀποκρύψῃ τὴν φιλολογικὴν αὐτοῦ ὑπόληψιν πρὸς τὸν συγγραφέα τοῦ *Λοθαρίου*, τὸν λόρδον Βήκονσφηλδ. Καὶ εἶπε μάλιστα ἐπὶ τούτῳ τὸν κομψότατον λόγον:

— Ἐν τῇ πολιτικῇ προτιμᾷ τις πάντοτε τοὺς πολεμίους ἢ τοὺς φίλους.

Ἄλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ ἀνατολικῆ ζήτηματος δὲν ἐκραύγασε μεγαλοφώνως;

— Προτιμότερος εἶνε ἐν Κωνσταντινουπόλει ὁ Τούρκος ἢ ὁ Κοζάκος!

Ὅλα ταῦτα ἀπόζουσιν αἰρέσεως, ὡς καὶ τοσαῦται ἄλλαι γινῶμαι σχηματισθεῖσαι ὅπως ἐμποιήσωσι φρικίας εἰς πάντας τοὺς ἀσπονδύλους καὶ παγεροὺς φιλελευθέρους τῶν τριῶν βασιλείων. Ἐν κεφαλαίῳ, ἐνόμισαν ὅτι πράττουσι κατόρθωμα ἀπονέμοντες αὐτῷ ὑποδεεστέραν μόνον θέσιν. Ἄλλ' ἴδετε τὴν κακίαν τοῦ δημοσίου. Ἐν τῇ δευτερευούσῃ ταύτῃ θέσει ὅπου ἠθέλησαν νὰ ρίψωσιν αὐτὸν, τὸν σὶρ Κάρολον Δίλκε ἀνα-